

BIULETYN

TOWARZYSTWA POPIERANIA BUDOWY
PUBLICZNYCH SZKÓŁ Powszechnych

Do
Zarządu Koła T-wa Popierania Budowy
Publicznych Szkół Powszechnych Nr 43

w Poporzycy

ROK I.

WARSZAWA, STYCZEŃ 1937 R.

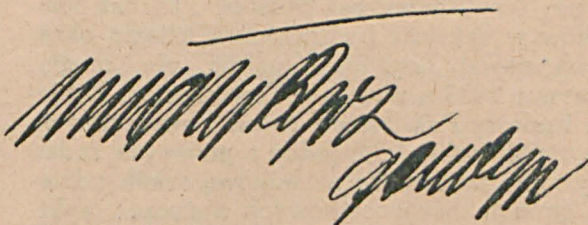
NR. 1

*Aby zrealizować powszechne nauczanie,
treba mieć nie tylko dobrego nauczyciela,
lecz również odpowiednie i należące wyposażenie
i w szkole oraz konieczne środki nauko-
we. Stąd też Towarzystwo Popierania Budowy
Publicznych Szkół Powszechnych, którego
praca na tym odcinku potrzeb państwo-
wych daje tak dobre wyniki, zasługuje na
pełne poparcie najszerszych sfer społeczeństwa.*

Thosiewicz

PISMO PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ O DZIAŁALNOŚCI T.P.B.P.S.P.

Cele, które swej pracy postawiło Tow. Popierania Budowy
Publicznych Szkół Powszechnych muszą pobudzić do ofiarności
i współdziałania każdego Polaka, pragnącego, by naród polski
był wielkim narodem.

PISMO MARSZAŁKA POLSKI EDWARDA ŚMIGŁEGO RYDZA O CELACH T.P.B.P.S.P.

Dając wyraz potrzebom utrzymania kontaktu ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi naszego Towarzystwa, oraz ze społeczeństwem, Zarząd Główny Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych przystępuje do wydawania własnego Biuletynu organizacyjnego.

Zadaniem Biuletynu jest utrzymywanie stałej łączności organizacyjnej między wszystkimi komórkami naszego Towarzystwa, informowanie o ich poczynaniach, dzielenie się swymi spostrzeżeniami, omawianie wspólnych osiągnięć, wreszcie w szlachetnym tego słowa znaczeniu propaganda celów Towarzystwa.

Biuletyn otrzymywać będą bezpłatnie wszystkie Koła, Komitety Obwodowe i Okręgowe Towarzystwa. Biuletyn wysyłać będziemy również ważniejszym instytucjom, działaczom społecznym oraz prasie, która w tak wybitny sposób poparła poczynania Towarzystwa w okresie III Tygodnia Szkoły Powszechnej.

W Biuletynie poza krótkimi artykułami o charakterze ogóln organizacyjnym oraz sprawozdaniami i informacjami zamieszczać będziemy również ważniejsze okólniki i instrukcje, interesujące ogół członków Towarzystwa. Ponieważ Biuletyn jest w naszym życiu organizacyjnym rzeczą nową, prosimy naszych Czytelników o nadsyłanie Redakcji Swych uwag, spostrzeżeń i życzeń zarówno co do formy, jak i treści Biuletynu. Prasę prosimy o wyzyskanie dla swych celów materiałów zawartych w Biuletynie.

W roku 1937 Biuletyn ukazywać się będzie co dwa miesiące z wyjątkiem ferii letnich.

PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO T. P. B. P. S. P. SKŁADA PANU PREMIEROWI MEMORIAŁ.

Ażeby oprzeć pracę Towarzystwa na najbardziej wydatnym współdziałaniu najwyższych czynników w Państwie — Zarząd Główny uzyskał w dniu 18 czerwca 1936 r. audiencję u Pana Premiera Gen. Sławoj-Składkowskiego. Na omawianej audyencji, w której z ramienia Zarządu Głównego uczestniczyli: Prezes Gen. Kollataj-Szrednicki, Wiceprezes K. Pieracki i Sen. Z. Beczkowicz — złożono podany poniżej memoriał i wyjaśniono krótko zawarte w nim zagadnienia i prośby Towarzystwa. Pan Premier okazał żywe zainteresowanie dla tych spraw i przyobiecał pomoc w realizacji wysuniętych w memoriale postulatów.

Oto treść przedstawionego Panu Premierowi memoriału:

„Wielmożny Panie Premierze!

Sprawa odpowiednich pomieszczeń dla szkolnictwa powszechnego, mimo wysiłków zarówno ze strony władz szkolnych, jak i samorządów terytorialnych, z powodu trudności finansowych nie została rozwiązana. Sytuacja stała się beznadziejna, gdy w okresie większych trudności gospodarczych sumy, przeznaczane na budowę szkół, zniknęły z budżetu państwowego, zaś samorządy terytorialne bez pomocy Państwa obowiązku w zakresie budownictwa ustawą określonych nawet częściowo spełnić nie mogły. W czerwcu 1933 r. powstało Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, które wzięło sobie jako jedno z głównych zadań zdobywanie funduszy na budowę szkół, udzielanie gminom bezprocentowych pożyczek, spłacanych w ciągu kilku lub kilkunastu lat, a gminom wyjątkowo niezamierzonym bezzwrotnych zasiłków.

W r. 1934 Rada Ministrów uznała Towarzystwo za stowarzyszenie wyższej użyteczności.

Dane, zebrane przez Towarzystwo, wskazują, że aby usunąć brak pomieszczeń szkolnych oraz zastąpić pomieszczenia nie nadające się do użytku szkolnego pomieszczeniami odpowiednimi, należy wybudować 45.000 izb lekcyjnych, co pociągnie za sobą wydatek około 450.000.000 złotych. Towarzystwo postanowiło dążyć do zrealizowania powyższego postulatów w ciągu lat 15, rocznie więc należałoby oddawać do użytku szkolnego 3.000 izb lekcyjnych, kosztem około 30.000.000 zł. Przewidywano, że 25% kosztów pokrywać będzie Towarzystwo (pożyczki i zasiłki), 75% samorządy terytorialne.

W ciągu 2 lat Towarzystwo udzieliło gminom na budowę szkół pożyczek i zasiłków bezzwrotnych w ogólnej sumie 5.584.599 zł, gminy zaś ze swoich dochodów wydatkowały na ten cel około 18.000.000 zł. Przy pomocy tych sum wykończono i oddano do użytku szkolnego 702 budynki, w tym 2.685 izb lekcyjnych, zamiast planowanych 6.000. W bieżącym roku zostało wykończonych 355 budynków, w tym 1903 izb lekcyjnych. Ogólny koszt w bieżącym roku wyniósł 12.000.000 zł, z czego 2.873.000 zł pokryje Towarzystwo, resztę gminy. Jak widać z powyższego, nie wystarczające na potrzeby budownictwa szkolnego wpływy Towarzystwa, czerpane niemal wyłącznie z ofiarności publicznej, ograniczone możliwości finansowe gmin — nie pozwalają zrealizować określonego planu tj. oddawać do użytku szkolnego 3.000 izb lekcyjnych rocznie.

Ponieważ akcja Towarzystwa nie może rozwijać się w takim tempie, w jakim tego potrzeby szkolnictwa wymagają, a nawet zachodzi obawa,

że może się osłabić, Zarząd Główny Towarzystwa zwraca się do Pana Premiera z prośbą o pomoc.

I. Budownictwo szkolne ożywi się natychmiast, jeżeli Rząd udzielać będzie gminom drewna z lasów państwowych na budowę szkół na warunkach dogodniejszych, niż to zamierza obecnie Ministerstwo Rolnictwa. Jest rzeczą konieczną przyznawanie gminom od cen rynkowych *zniżki 50% przy nabywaniu drewna okrągłego, jak i materiału ciosanego lub tartego*. Drewno byłoby udzielane na kredyt nieoprocentowany, raty zaś rozłożone na okres od 7—20 lat (podobnie jak to czyni Towarzystwo, udzielając pożyczek bezprocentowych gminom). Przy zakupie gminy pokrywałyby 10% całej należności, co powinno pokryć koszty obróbki drzewa w tartakach państwowych. Drewno byłoby wydawane w ilości zgłaszanej przez Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Ponieważ wiele gmin ze względu na odległość punktów szkolnych od lasów państwowych nie mogłoby otrzymywać drewna, należałoby drzewo przewozić koleją.

II. Celem obniżenia kosztów budowy byłoby rzeczą wskazaną przekazać kilku fabrykom wykonywanie znormalizowanych już części budynków (ramy okienne, drzwi itp.) drewno byłoby dostarczane fabrykom z tartaków państwowych, gotowe zaś części z fabryk bezpośrednio gminom. Koszty pokrywałyby gminy, przewóz materiałów koleją byłby zwolniony od opłaty. Zorganizowania tej akcji mogłoby się podjąć Towarzystwo P. B. P. S. P.

III. W szczególnie ciężkim położeniu, gdy chodzi o budownictwo szkolne, znajdują się mia-

sta. Trudna ich sytuacja finansowa uniemożliwia wstawianie do budżetu sum, które umożliwiałyby w ciągu nawet kilku lat postawienie prymitywnego budynku szkolnego. Bez pomocy finansowej miasta nie zdołają zaspokoić szkolnych potrzeb budowlanych. Według posiadanych materiałów kwota, jaką, zdaniem Towarzystwa, należałoby przeznaczyć jako pomoc dla miast na budowę szkół w ciągu najbliższych lat, wynosi około 8.000.000 rocznie. Ponieważ przyznanie tak dużej sumy jest w obecnej sytuacji niemożliwe, Zarząd Główny Towarzystwa prosi Pana Premiera o rozważenie: a) czy koszty robocizny przy budowie szkół w miastach nie mogłyby być pokrywane z Funduszu Pracy, b) czy podatki nie mogłyby być częściowo ściągane w naturze — w materiałach budowlanych (cegła, cement, wapno, żelazo itp.) i przeznaczane jako pomoc na budowę szkół, c) czy nie mogłyby być przeznaczane jako pomoc dla miast specjalne sumy z innych źródeł.

Przedkładając powyższe, Zarząd Główny Towarzystwa usilnie prosi Pana Premiera o opiekę nad akcją, podjętą przez Towarzystwo P. B. P. S. P. Towarzystwo to jest dzisiaj na terenie Rzeczypospolitej jedyną instytucją, która obudziła budownictwo szkolne, niemal całkowicie zamarłe, i która dąży planowo do rozwiązania jednego z bardzo ważnych zagadnień państwowych tj. budownictwa szkolnego. Towarzystwo korzystało dotychczas z bardzo znikomych zasiłków Rządu (w ostatnim roku otrzymało na budownictwo szkolne zapomogę w wysokości 200.000 zł) i jakiegokolwiek innej pomocy, choćby tak drobnej, jak ulgi w opłatach pocztowych itp. Towarzystwo uzyskać nie zdołało.

SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW III TYGODNIA SZKOŁY POWSZECHNEJ.

(2—8 października 1936 r.).

W okresie III Tygodnia Szkoły Powszechnej na obszarze całej Polski odbywała się zbiórka na rzecz Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, połączona z uroczystymi obchodami przy współdziałaniu reprezentantów władz rządowych i organizacji społecznych oraz szkół.

W niektórych miejscowościach w związku z obchodem III Tygodnia odbywały się również poświęcenia nowowbudowanych przy pomocy Towarzystwa szkół.

Akcja propagandowa T-wa w tym okresie polegała na organizowaniu pochodów, zbiórek ulicznych, zabaw, koncertów, przedstawień, odczytów, zebrań towarzyskich i różnego rodzaju imprez, wydawaniu ulotek, odezów, afiszy, rozsyłaniu list składkowych, nadawaniu komunikatów radiowych i przemówień, wyświetlaniu w kinoteatrach odpowiednich filmów i przezroczy. Wszystkie te poczynania miały na celu uświadomienie szerokich rzesz społeczeństwa, że w trudnych warunkach, w jakich znajduje się nasze szkolnictwo — wszyscy winni zdobyć się na jak największy wysiłek, by wesprzeć akcję T-wa. Wobec zbyt szczupłych środków bowiem, jakimi rozporządza Skarb Państwa — T-wo, które w ciągu 3 lat swego istnienia wydatkowało już na cele budowy szkół i inne cele pokrewne, jak budowa mieszkań dla nauczycieli, zaopatrywanie szkół w niezbędne urządzenia, pomoce naukowe i biblioteki około 9.000.000 zł. — przy czynnej pomocy wszystkich obywateli — może zmniejszyć zło, zmniejszyć obecny olbrzymi procent działy w wieku obowiązku szkolnego, nie znajdujący miejsca w szkole, względnie zapew-

nić lepsze warunki higieniczne szkole powszechnej, przez pomoc w budowie odpowiednich budynków szkolnych.

W akcji tej wielką pomocą było przychylne stanowisko prasy całej Polski. Wszystkie niemal pisma zamieściły w ciągu III Tygodnia Szkoły Powszechnej artykuły na temat działalności T-wa i nawoływały obywateli do czynnej postawy wobec pracy nad umożliwieniem dziełki należącego przygotowania do życia. Niektóre pisma zamieściły prócz tego w dodatkach ilustrowanych fotografię starych szkół, często zewnętrznie podobnych do obór i lepierek — a obok nich — fotografie szkół nowych, wybudowanych z zasiłków i pożyczek, udzielonych przez T-wo.

Bardzo życzliwe stanowisko zajęła Dyrekcja Polskiego Radia, która ułożyła obszerny program, wykonany w ciągu Tygodnia Szkoły Powszechnej, m. in. dwa koncerty symfoniczne na rzecz Towarzystwa. Wiele innych instytucji, właściciele kinoteatrów i t. p. i t. p. zajęły również przychylne stanowiska. To ułatwiało ideę, propagandowej przez Towarzystwo, docieranie tymi drogami do naidalszych zakątków kraju.

Jeżeli chodzi o stanowisko całego społeczeństwa — to w okresie III Tygodnia Szkoły Powszechnej z radością stwierdzamy pełne zrozumienie dążności T-wa przez najszerszy ogół społeczny.

Poczynając od najwyższych osób w Państwie — aż do szarego tłumu na najniższym szczeblu społecznym stojących jednostek, od wybitnych ludzi nauki — aż do chłopa analfabety, wszyscy uznają cele T-wa i wszyscy znają

DELEGACJA TOWARZYSTWA U PANA MINISTRA W. R. i O. P.

W dniu 18 stycznia b. r. Prezydium Towarzystwa w osobach Prezesa Gen. J. Kollataj-Srzednickiego, Senatora Zygmunta Beczkowicza i Posła Dr. Kazimierza Dutcha przyjęte zostało przez Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Prof. W. Świątosławskiego.

Delegacja złożyła sprawozdanie z przebiegu III Tygodnia Szkoły Powszechnej, podkreśliła okazały efekt moralny zakończonych akcji, oraz pomyślny również wynik finansowy, zamykający się kwotą około 600.000 zł.

Ponadto poruszono sprawę zmniejszenia się wpływów ze składek w szkołach na skutek wydanego przez Ministerstwo okólnika, zaznaczając, że podjęte zostały stara-

O UDZIAŁ CZYNNIKA SPOŁECZNEGO W PRACACH T.P.B.P.S.P.

Ażeby cele nasze mogły być realizowane możliwie najlepiej, konieczne jest oparcie Towarzystwa na najszerzych warstwach społecznych. Dawaliśmy temu wyraz wielokrotnie, a ostatni Tydzień Szkoły Powszechnej niewątpliwie przyczynił się do zwiększenia kadr członków Towarzystwa. O zwiększenie ich liczby i regularność wpłacania składek członkowskich musimy wszyscy dbać, tym więcej, że składki te zostały obniżone właśnie dlatego, by mogły być płacone regularnie przez wszystkich.

Nadchodzi okres Walnych Zgromadzeń. Wybierając będziemy Zarządy poszczególnych komórek Towarzystwa, starając się, by prace w nich podejmowały osoby ideowe i mające głębokie zrozumienie dla pracy społecznej, poświęconej szkole i jej potrzebom. Nie powinno nam za-

nia, by drogą zwiększonego wysiłku starszego społeczeństwa (rodziców, opiekunów młodzieży) nie dopuścić do zmniejszenia wpływów.

Pan Senator Z. Beczkowicz poinformował Pana Ministra, iż na terenie parlamentarnym podjęte zostały odpowiednie prace w kierunku uświadomienia wielkich potrzeb budownictwa szkolnego i środków niezbędnych do ich zaspokojenia oraz roli Towarzystwa P. B. P. S. P. w tej dziedzinie.

Pan Minister żywo interesował się akcją prowadzoną przez Towarzystwo wśród szerokich sfer społecznych, przyrzekł najgorętsze jej poparcie oraz zapowiedział rychłe uruchomienie pozostałej kwoty przyobiecanej poprzednio subsydium ze strony Ministerstwa W. R. i O. P.

leżeć na pozyskiwaniu za wszelką cenę osób na stanowiskach kierowniczych, które często pomimo swego uspołecznienia i dobrej woli — nie mogą dać z siebie tyle czasu wolnego, by pracą Towarzystwa posuwać szybko naprzód. Takim traktowaniem sprawy osiągniemy jeszcze i ten dodatni skutek, że unikniemy pozorów wywierania jakiegokolwiek nacisku przez władze szkolne.

Tą drogą osiągniemy wzmoczenie dotychczasowej działalności i podniesienie sprawności i aktywności komórek organizacyjnych Towarzystwa, które ma tak rozległe zadania do spełnienia szczególnie w obecnym momencie, gdy powiększenie ilości etatów szkolnych grozi niebezpieczeństwem nie wyzyskania etatów z powodu braku pomieszczeń szkolnych i lokali dla nauczycieli.

KOMISJA PROPAGANDY.

Działająca w okresie III Tygodnia Szkoły Powszechnej Komisja Propagandy Przy Zarządzie Głównym T. P. B. P. S. P. postanowiła w mniejszym składzie pracować systematycznie przez całą kandydację Zarządu Głównego.

Komisja ukonstytuowała się w sposób następujący: p. Zygmunt Beczkowicz — przewodniczący, p. Kazimierz Staszewski — sekretarz, oraz członkowie: pp. Hugo Kaufmann, Henryk Ryll, red. Dunin Wąsowicz — delegat Związku Dziennikarzy, p. A. Pisarski — przedstawiciel P.A.T'a.

LUSTRACJE KOMITETÓW OBWODOWYCH W OKRĘGU WARSZAWSKIM.

Stosownie do zaleceń Zarządu Głównego Zarząd Komitetu Okręgowego Warszawskiego przystąpił w roku 1936 do lustracji Komitetów Obwodowych i Kół. Dokonano lustracji 13 Komitetów Obwodowych (na 16 w Okręgu). Lustracji dokonywali z reguły: jeden członek Zarządu i jeden pracownik Biura Komitetu Okręgowego.

Lustracja objęła następujące zagadnienia:

- 1) Prace Zarządu Komitetu Obwodowego: a) organizacja pracy, b) liczba i porządek dzienny posiedzeń Wydziału Wykonawczego i Zarządu, c) akcja propagandowa, d) organizacja i działalność Komisji.
- 2) Opieka nad Kółkami.
- 3) Kontrola nad budową szkół, wnoszonych z pomocą pieniężną Towarzystwa.
- 4) Czynności biurowe: a) organizacja pracy biurowej, b) ewidencja Kół, c) wydatki administracyjne (ewidencje przychodów i wydatków, dowody kasowe).
- 5) Inne sprawy i zagadnienia, wynikające z codziennej pracy zarówno Komitetu Okręgowego, jak i Komitetów Obwodowych, a wymagające omówienia.

Na kilkanaście dni przed wyjazdem lustratorów wysłano do Komitetu Obwodowego odpowiednie pismo, zawiadamiające o terminie i zakresie zamierzonej lustra-

cji. Na zlustrowanie obwodu delegaci poświęcali jeden dzień. Po dokonaniu lustracji odbywało się specjalnie zwołane posiedzenie Wydziału Wykonawczego Komitetu Obwodowego, na którym omawiano sprawy, będące przedmiotem lustracji.

Delegaci po powrocie z lustracji składali sprawozdania i wnioski. Odpis sprawozdania wraz z odpowiednimi zleceniami Zarząd Komitetu Okręgowego wysyłał Komitetowi Obwodowemu.

Przebieg i wyniki lustracji nasuwają następujące wnioski zasadnicze:

- 1) Wysiłki Komitetów Obwodowych w zakresie organizacyjnym winny być obecnie skierowane przede wszystkim na zorganizowanie i faktyczne sprawowanie stałej i systematycznej opieki nad Kółkami, jest to bowiem dziedzina, dotąd w większości Obwodów Okręgu Warszawskiego nie uregulowana. Wszelako nadmienić należy, że w kilku Obwodach opieka nad Kółkami jest należąca a nawet wzorowo zorganizowana i sprawowana. Stwierdzono słuszne dążenie Komitetów Obwodowych do likwidowania względnie komasowania „Kół”, nie posiadających wymaganej statutem liczby członków i nie prze-

jawiających żadnej lub prawie żadnej działalności oraz nie rokujących nadziei na ożywienie tej działalności.

2) Nie mniej intensywnych wysiłków wymaga zorganizowanie i prowadzenie stałej i systematycznej akcji propagandowej na terenach szkolnych przy pomocy stałej Komisji Propagandowej.

3) Komitety Obwodowe winny pozostawać w ścisłym i stałym kontakcie z organami samorządu powiatowego w dziedzinie akcji budowlanej i kontroli nad budową szkół, wnoszonych z pomocą pieniężną Towarzystwa.

4) Kola są przeciążone czynnościami kancelaryjnymi. Ilość ewidencji, które Kola obowiązane są prowadzić, winna ulec znacznej redukcji.

5) Celem ożywienia działalności Towarzystwa zachodzi nieodzowna potrzeba bliższej współpracy między Komitetem Okręgowym i Komitetami Obwodowymi.

WYTRWAŁOŚĆ GROMADY PRZY BUDOWIE SZKOŁY.

Gromada wsi Osiny gm. Kiernozia pow. łowicki postanowiła wybudować szkołę.

Po długich naradach i staraniach wieś doszła do wniosku, że musi szkołę budować z własnych funduszy. Budynek miał obejmować 3 klasy i mieszkanie dla kierowniczkę szkoły.

Gromada poczęła zbierać fundusze. Dochód z polowania na terenie wsi miał corocznie zasilać fundusz budowlany. Wieś nałożyła na swoje barki specjalny podatek. Napłynęły też do kasy dobrowolne ofiary.

Wkrótce we wsi stanęły mury okazałej szkoły. Założono nawet krokwie pod dach, lecz fundusze były tak wyczerpane, że nie można już było zakupić blachy na pokrycie dachu. A tu zbliża się zima 1936 r.

Komitet budowy szkoły krzątał się gorliwie około

zdobycia koniecznych pieniędzy na pokrycie dachu, lecz bezskutecznie.

Późną jesienią 1936 r. w Warszawskim Komitecie Okręgowym Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych stała się delegacja wsi Osiny z prośbą o pożyczkę w wysokości 1.000 zł, na kupno blachy potrzebnej do pokrycia dachu na szkole.

Komitet Okręgowy Towarzystwa po zapoznaniu się z wytrwałymi zabiegami gromady około budowy własnej szkoły powszechnej udzielił Komitetowi budowy szkoły nie tylko pożyczki w wysokości 1.000 zł, na kupno blachy, ale prócz tego wyasygnował 4.000 zł, na całkowite wykończenie budynku szkolnego.

Wytrwałość gromady w dziele budowy szkoły powszechnej uwieńczona została całkowitym powodzeniem.

ZA KARTOFLE... SZKOŁY.

Wieś Dąbroszyn w pow. konińskim nie należy do zamożnych. To też w okresie III Tygodnia Szkoły Powszechnej miejscowe Koło Tow. Pop. Bud. Publ. Szk. Powsz. głowiło się wielce nad tym, w jaki by sposób zasilić fundusz na budowę szkół, kiedy wieś nie ma pieniędzy.

Gospodarze natomiast chętnie zaofiarowali na ten cel... kartofle, których tu nie brakuje. Powołany do zbiórki komitet objechał wieś wozami i zgromadził spory zapas kartofli.

Ze sprzedaży tych kartofli uzyskano 43 zł, które zostały wpłacone na konto III Tygodnia Szkoły Powszechnej jako dar wsi Dąbroszyn.

NOWY LOKAL TOWARZYSTWA.

Dzięki przychylnemu stanowisku Pana Ministra W. R. i O. P. Zarząd Główny otrzymał dla swych prac nowy i wygodny lokal w gmachu Państwowego Muzeum

Pedagogicznego w Warszawie przy ul. Hożej 88 (telefon 7-01-38).

OBLIGACJE POŻYCZKI NA CELE TOWARZYSTWA.

W działalności swojej wszystkie komórki organizacyjne T.P.B.P.S.P. nie powinny zapominać o przyjmowaniu ofiar na cele T-wa w formie obligacji Pożyczki Narodowej.

Do dnia 1 stycznia 1937 r. Towarzystwo w tej formie zgromadziło już obligacji na kwotę 17.200 zł.

W SPRAWIE KOMISJI PROPAGANDY.

DO ZARZĄDÓW KOMITETÓW OKRĘGOWYCH I OBWODOWYCH TOWARZYSTWA POPIERANIA BUDOWY PUBLICZNYCH SZKOŁ Powszechnych.

Zarząd Główny Towarzystwa Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych powołał pod przewodnictwem p. sen. Z. Beczkowicza Komisję Propagandową, której zadaniem jest stałe propagowanie zadań Towarzystwa w różnych formach, głównie przy pomocy prasy, radia i kina.

Dla ułatwienia pracy Komisji Propagandowej Zarząd Główny prosi Komitety Okręgowe, Obwodowe i Zarządy Kół Towarzystwa o nadsyłanie pod adresem Komisji Propagandowej (Warszawa, ul. Hoża 88, I p.) materiałów surowych lub opracowanych, a ilustrujących ciekawsze

momenty z życia i działalności poszczególnych komórek Towarzystwa oraz udziału społeczeństwa w tych pracach.

Materiały te mogą omawiać np. takie zagadnienia, jak: poświęcenia szkół, ciekawsze posunięcia naszych komórek organizacyjnych, obrazki ilustrujące aktywny stosunek społeczeństwa do spraw budowy szkoły, oryginalne formy płacenia składek, ciekawsze imprezy, życie w kółkach uczestników, przedsiębiorczość grup społecznych w sprawach szkolnych, rola miejscowego samorządu, gromady, bezinteresowność w pracy, zapał i energia przy budowie szkoły, nasze braki i potrzeby.

Najbardziej cennym materiałem będą obrazki z życia z podaniem miejscowości, daty, nazwisk osób. Ujęcie winno być proste, żywe.

Materiały te będą wyzyskane dla wzmianek prasowych, felietonów i aktualności radiowych.

Dla należytego czuwania nad sprawą propagandy est rzeczą konieczną utworzenie Komisji propagandy w wszystkich Komitetach Okręgowych i Obwodach.

Komisje te niezależnie od współpracy z Komisją Propagandy Zarządu Głównego Towarzystwa Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych winny prowadzić stałą pracę na własnym terenie, obsługując miejscową prasę (nawet skromne regionalne tygodniki).

Dowody tej pracy w postaci wycinków z prasy winny być przechowywane w specjalnych teczkach Komitetów

Byłoby rzeczą wysoce pożądaną nadsyłanie ciekawszych wycinków pod adresem Zarządu Głównego — Komisja Propagandowa.

Fotografie, wykonane na błyszczącym papierze, o rysunku wyraźnym, kontrastowym, są pożądanym dodatkiem do nadsyłanych materiałów. Zarząd Główny, ufa, że Komitety Towarzystwa dołożą swych starań, aby ułatwić pracę Komisji Propagandowej T.P.B.P.S.P. organizując stałą akcję propagandową na swym terenie.

Zarząd Główny T.P.B.P.S.P. oczekuje krótkich sprawozdań o powołaniu wyżej omawianych Komisji i referentów propagandy, których nazwiska i adresy pragnie zanotować w kartotece Komisji Propagandowej.

Zarząd Główny.

ZACIĄGANIE POŻYCZEK PRZEZ GROMADY.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadesłało Zarządowi Głównemu T.P.B.P.S.P. pismo w sprawie zaciągania pożyczek przez gromady na budowę szkół powszechnych. Ponieważ sprawa ta interesuje szerszy ogół naszego społeczeństwa, pismo to z dnia 20 stycznia 1937 r. Nr. 88.53/76-1 podajemy do wiadomości:

„W związku z zapytaniem, dotyczącym zaciągania zobowiązań przez gromady na budowę szkół powszechnych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że w sprawie tej w piśmie skierowanym do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 88.53/50-1 z dn. 24.IX. ub. r. zajęło następujące stanowisko: Ze względów formalnych nie ma przeszkód do udzielania gromadom pożyczek na budowę szkół powszechnych. Pożyczki jednak takie należałoby udzielać dopiero po zasięgnięciu opinii wydziału powiatowego co do stanu finansowego gromady i możliwości spłaty ewentualnej pożyczki.

Art. 24 ustawy z dnia 23.III.1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) określa tryb zaciągania przez gromady zobowiązań. Do zaciągnięcia pożyczki ponad 500 zł potrzebna jest uchwała organu uchwalającego gromady (rady lub zebrania gromadzkiego) zatwierdzona przez wydział powiatowy.

Jednocześnie z uwagi na brak dotychczas przepisów prawnych normujących zasady gospodarki gromady Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyraziło pogląd, że przy udzielaniu pożyczek gromadom należałoby postępować z dużą oględnością.

Zajmując tego rodzaju stanowisko Ministerstwo Spraw Wewnętrznych liczyło się z tym, że budowy szkół

powszechnych i nadal podejmować się będą obok gmin również gromady wiejskie, jakkolwiek nie na nich, a na gminach ciąży ten obowiązek. Skoro zaś gromada, która w myśl przepisów art. 15 ust. (3) wspomnianej ustawy jest podmiotem praw majątkowych, pragnie przystąpić do wzniesienia budynku szkolnego i na ten cel zaciągnąć pożyczkę, uczynić to może przez swoje ustawowe organa zachowując obowiązujące w tym zakresie przepisy.

W związku z powyższym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż pkt. 2 pisma z dnia 10. IV. 1936 r. Nr. 88. 54/114-1/1935 r. skierowanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do Pana Wojewody w Stanisławowie (którego odpis posiada Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych), który brzmi „o ile chodzi o budynki, których budowa rozpoczęta została po wprowadzeniu gmin wiejskich po myśli art. 102 ustawy samorządowej i które nie zostały przekazane na własność gromady — skrypty podpisuje gmina, gdyż ona obowiązana jest do budowy szkół powszechnych” ma zastosowanie tylko do przypadków, gdy do budowy szkoły powszechnej w gromadzie przystąpiła gmina, bądź też gdy czyni to gromada z ramienia gminy w myśl przepisów art. 17 ustawy samorządowej.

W tym stanie sprawy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie widzi przeszkód do podejmowania się przez gromady z własnej inicjatywy budowy szkół powszechnych, o ile tylko posiadają na to środki lub mogą uzyskać pożyczki, w każdym razie zaś nieinaczej, jak po uzyskaniu zgody władzy nadzorczej, w zakresie wymaganym przez przepisy prawne”.

Za Dyrektora Departamentu:

(—) Podwiński.
Naczelnik Wydziału

SPIS TREŚCI:

1. Facsimile Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.
2. Facsimile Pana Marszałka Śmigłego Rydza.
3. Od Redakcji.
4. Prezydium Zarządu Głównego T.P.B.P.S.P. składa Panu Premierowi memoriał.
5. Sprawozdanie z III Tygodnia Szkoły Powszechnej.
6. Kronika: a) Prezes T-wa u Pana Prezydenta Rzplitej. b) Prezydium Zarządu Głównego T.P.B.P.S.P. u Pana Ministra Świątosławskiego. c) W sprawie składek w szkołach. d) Delegacja T-wa u Pana Ministra W.R. i O.P. e) O udział czynnika społecznego w pracach T-wa. f) Komisja Propagandy. g) Lustracje Komitetów Obwodowych w Okręgu Warszawskim. h) Wytrwałość gromady przy budowie szkoły. i) Za kartofle... szkoły. j) Nowy lokal T-wa. k) Obligacje Pożyczki na cele T-wa.
7. W sprawie Komisji Propagandy.
8. Zaciąganie pożyczek przez gromady.
9. Spis treści.

Wydaje: Zarząd Główny Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Hoża 88. tel. 7.01.38.

REDAKTOR: W imieniu Komisji Propagandy — KAZIMIERZ STASZEWSKI.